

„נייער פאלקסבאט“

אין די קרענער לענדער פון מיטעל-אייראפע לעבען איצט יודען אין מייט-שרעק

פון יעקב רעשינסקי

מיטעל-אייראפע איז א געזונטע ארץ, און עס האט זיך שטארק געבאט, וואס מען בעהערשט מיט שמוץ די סאציאל-דעמאקראטען און דערנאך נאך יודען.

מען מוז זענען דעם אמת, אז פערזענליכע מענטשן לעבן זיך די טעכערע יודען נאך נישטקייט. דער אנטוויקלונגס טראגט נישט קיין אפגעבן און גאט און און נישט קיין אנטוויקלונגס טראגט נישט קיין אפגעבן. מען האט טאקע אפגעזאגט כמעט אלע יודישע בעזעסער, וואס זענען געווען פרייער, ווען דאס איז נאך געווען עסטרייך; מען ענטוויקלט מיט דער הילף און שטעלע פון דער מלוכה א גרויסע קאאפעראציע פערזענליכע און מען שטופט ארויס דעם יודישען קרעמער, דעם יודישען תבואה-סוחר, אין די סלא-ווישע טיילען פון טשעכאסלאוואקיע און צווישען יודען א דלות, וואס קען קאנקורירען מיט'ן יודישען דלות פון פוילען. און די רעגירונג סט אפגעזאגט גאר נישט צו העלפען די דאזיגע ארימע מאסען. און דאך זענען יודען צוהערענדיג, ווערליג און גא-דערע לענדער, איז דא א גאנצער זענען אלע יודען, אז ביז וועלען דער אלטער פערזענליכע לעבט, האלט זיך די נאכצו-מלוכה פערסענער, האלט זיך נאך די דעמאקראטיע, האלט זיך נאך די ווירקונג פון די ליבערעלע און סאציאליסטישע פארטייען, און עס האלט זיך נאך און די אלטע פיהרונג פון נישט טשעכען יודען, נישט פערזענליכע יודען, מאכט דער אלטער אבער צו אן אונז, וועלען קומען גרויסע ענדערונגען: פאלט די קאאליציע (בונד) פון די ליבערעלע און סאציאליסטישע פארטייען, עס וועלען אויך הויבען דעם קאפ די רעאקציאנערע פארטייען, עס וועט שטארקער ווערען דער שווייגונג און אויך דער האט צו יודען.

זענען די טעכערע יודען און בעטען גאט אז דער אלטער פערזענליכע זאל לעבען ביז 120 יאהר.

אויף אומפאשטעלען א גרויס דייטשלאנד וואס דארף ארומנעמען העכער אכציג מיליאן דייטשען און ווערען די שטארקסטע מלוכה אין אייראפע.

אט די דאזיגע אידיע פון א גרויסער דייטש-לאנד, פון א מעכטיגער דייטשלאנד, וואס הערשט איבער אייראפע, איז די אמת'ע משוגעת אידיע, וואס האט ארומגעפאלט דאס דייטשע פאלק און וואס איהר נביא איז היטלער. אז דערמיט צוזאמען נעהט די שטארקע יודען, דאס שטרעבען צו פער-ניכטען יודען ביז'ן ווארשעל, פערשפארט מען צו זאגען.

עס איז שוין פארהאן אין טשעכאסלאוואקיע אן אייגענע „נאציאנאל-סאציאליסטישע“ פארטיי. אויף דעם באדען שאפען זיך בונדען צווישען טשעכישע רעאקציאנערע פארטייען און דייטשע. יענע וואך האט מען געקענט הערען אין טשעכישען פארלאמענט אן אמת היטלערישע רעדע פון א דייטשען דעפוטאט. זי איז געווען מיל מיט גיט און סט געגען די סאציאל-דעמאקראטען און דער עיקר געגען איהרע יודישע פערזענלעכע דייטשע סאציאל-דעמאקראטען פון טשעכאסלאוואקיע האט אין דער רעגירונג צוויי מיניסטערן — ביידע יודען, ביידע אלטע, גוט באקאנטע סאציאליסטישע פיהרער, האט דער דייטשער דעפוטאט זי פער-ווארפען מיט שמוץ, אמת, ער האט דערגרייכט אלע נישט דע מאנט, אז זיי זענען יודען, אבער עס איז געווען קלאר, אז ער וויל טרעפן ביידע: אי די סאציאל-דעמאקראטען, אי די יודען. און די אייגענע טשעכישע פארטייען, וועלכע ווייסען זעהר גוט, אז דער דאזיגער דייטשער פאטריאט איז גרויס ביי דעם ערשטען טאג פון דייטשלאנד אריבערלאזען אויף יענער ווייט און העלפען פערניכטען די טשע-

רומעניע, וואו עס איז שוין פארהאן א גאנצער מיליאן יודען. אויך דארטען קעמפען דייטשען, אונגארען, אוקראינער, רוסען, פאלישע און רומע-נער פאר די יודישע נשמות. און יודען זענען צו-ברעקעלען און צושפאלטען, העלפען אלעמען און העלפען קינעם נישט. קינער פון די דאזיגע צדדים איז נישט צוהערענדיג פון זיי און ווארעם זיי אויף, וואס זיי געהען מיט'ן שטארקערען, מיט'ן הערשענדיגן.

עס איז א שרעק א טראכט צו טאן, וואס עס וואלט געווארען מיט די אנדערע האלבן מיליאן יודען פון די דריי לענדער ביי א מלחמה. זיי וואלטען ממש צוריקגען געווארען אין דעם נאציאנאלען געראנגעל, וואס וואלט זיך דא צוהאל-קערט. עס איז גאר קיין גלייכעניש נישט מיט דער לעצטער וועלט-מלחמה, דעמאלט איז נאך געווען אן איינהייטליכע שטארקע עסטרייך-אונגארישע מלוכה, די נאציאנאלע לידענשאפטען זענען נאך נישט געווען אויף צוהאלטען.

און אין דעם דאזיגען קעסעל פון נאציאנאלע און געוועלטליכע לידענשאפטען שפילען די דייטשען גאר א בעזונדערע ראלע. דאס איז א קאפיטאל געשיכטע, וואס קען אונז קאסטען גאר, גאר טייער. ווארעם חוץ גאר א נישטגענוג טייל אריינשטער, וועלכע געהען מיט דער דייטשער סא-ציאל-דעמאקראטיע, זענען אלע איבעריגע דייטשען פון טשעכאסלאוואקיע, אונגארן, רומעניע, פוילען און יוגאסלאוויע, צוואמען מעהר פון זעקס מיליאן דייטשען, פערברענטע היטלערישען, שרעקליכע שווייגונגען, דייטשע פארטייען, וועלכע זענען גרייט צו פערניכטען אלע שכנים, אלע פעלקער

ערשט אין די קליינע מלוכות פון מיטעל-אייראפע מיהלט מען, ווי מיר לעבען היינט אויף א פייער-שפיינעריגען בארג, און מיר קאנען יעדען טאג צוואנציקען אן אויסברוך.

א גאנצע וואך האט זיך געשומעלט אין פראג, די הויפט-שטאט פון טשעכאסלאוואקיע, מיט א קאנ-פערענץ פון „קליינעם אנטאנט“, אדער פון דער „קליינער טאנטע“, ווי די יודען זענען דא אין שפאס, די דאזיגע „קליינע טאנטע“ איז דער פער-בונד פון דריי מלוכות: טשעכאסלאוואקיע, רומעניע און יוגאסלאוויע, וואס זענען געשטאנען געווארען נאך דער וועלט-מלחמה פון פערשידענע טיילען פון דער געוועזענער עסטרייך-אונגארישער אימפעריע.

דער הויפט-פונקט פון די פערזאנלעכע פון די דריי מלוכות איז געווען דער אפמאך, וואס מוסא-ליני האט פארשטעלט צווישען די פיר גרעסטע מלוכות אין אייראפע, — ענגלאנד, פראנקרייך, אי-טאליע און דייטשלאנד. פאר די דריי קליינע מלוכות איז געווען וויכטיג ארויסצוצעקומען פון פראנקרייך א צוואג אן א געוואהרעניש, אז דער דאזיגער אפמאך פיהרט נישט צו קיין ענדערונג פון דעם ווערסאילער פרידענס-אפמאך און האט נישט אין זינען צו ענדערען די גרענעצן פארבאנד דייטשלאנד.

דאס האט מען זיך טאקע דערשלאגען, און דאס איז טאקע איינע פון די וויכטיגסטע ארומגעבען, וואס האבען געבראכט דערצו, אז דייטשלאנד איז שטארק אפגעקיהלט געווארען צום מוסאליני-אפמאך.

נאך מעהר האט מען זיך פערזאנלעך מיט דער פראגע, ווי נישט גאר פאליטיש, נאר אויך עקאנא-מיש צוזאמענצונדען און צוזאמענצונדען די דאזיגע דריי קליינע מלוכות, אום זיי זאלען פארשטעלען מיט זיך א גרויסע מאכט, א געאגראפישע מאכט. נישט דריי קליינע און שוואכע מלוכה'לעך, וואס דייטשלאנד, פון איין זייט, און איטאליע, פון דער אנדערער זייט, קען יעדע פון זיי צוקומענען, נאך א פערזענליכע מלוכה פון אן איבער פערציג מיליאן מענטשען מיט אן ארמיי, וואס איז געלערענט און צעזאגט אין איין גייסט און לויט איין סיסטעם, מיט אן אינדוסטרי, וואס קען בעזארגען אלע דריי לענדער מיט מלחמה-מאטעריאל, מיט אן אפגעמיינער מיליטערישער פיהרערשאפט, וואס בעשטעהט פון פערזענלעך פון אלע דריי לענדער. אט דאס איז געווען די הויפט-ארייט פון דער קאנפערענץ אין פראג, און אין ווען, וואס האט מען זיך שטארק צוגעהערט צו דעם, וואס מען האט גערעדט אין פראג.

און נאך איין צענטראלע פראגע איז געשטאנען ביי דער קאנפערענץ אין פראג, כאטש עפענטליך האט מען וועגען איהר נישט גערעדט: עסטרייך. זיי מאכט מען, אז עסטרייך זאל נישט זיין עקאנא-מיש געצוואונגען צו וועלען זיך פערזאנלעך מיט דייטשלאנד.

האט מען טאקע בעשלאסען צו טאן אלץ וואס איז מעגליך, אז די פערזאנלעכע עסטרייך זאל עקאנאמיש מעהר פערבונדען ווערען מיט די דאזיגע דריי מלוכות.

פאר יודען זענען די דאזיגע אלע פראגען פון דער גרעסטער וויכטיגקייט, ממש לעבענס-פרא-גען. און נישט נאר מחמת אין פאל פון א מלחמה, מוז די מלחמה פארקומען זיין געגענטען מיט גע-דיכטע יודישע מאסען, נאר צוליב א סך אנדערע אומזאכען. ערשטענס, געליינען זיך אויך איצט יודען צווישען א סך מיינען: אין בעהמען און מעהרען (אין טשעכאסלאוואקיע) געשולדיגען די טשעכען די יודען, אז זיי רעדען דייטש און העלפען די דייטשען אומגלייכען די דאזיגע גענענדיגן. און די דייטשען געשולדיגען די יודען, אז זיי שטיצען אונטער די טשעכען און העלפען זיי אויסצושטען אלץ, וואס איז דייטש. און אויסערדיק זענען אפער-ביידע גערעדט: די יודען, סך-הכל 125 טויזענד נשמות, — זענען צוטיילט אומגעפער אויף צוויי גלייכע טיילען: א העלפט רעדט דייטש און א העלפט טשעכיש. יודען גיבן ארויס דייטשע און טשעכישע בעטער און קאנען בשום אופן נישט יאז זיין פאר ביידע, און זיי רייצען אויף ביידע צדדים. אין די פראגנעצן קארפאטא-רום און סלא-וואקיע, איז דער עלטערער זור אומגלייכע מיט די אונגארען, און דער יונגערער — מיט די טשעכען. און די אריינגעקען און אוקראינער זענען פערזאנלעך וואר און יודען, וואס נאר זיי ציהען צו די שטארקע קאלטורען און שטארקען די קליינע און שוואכע אין יעדע קאמף פאר זייערע נאציאנאלע קיילערען.

זי אין טשעכאסלאוואקיע, אזוי אין אוקראין

קאלטער יוסטיץ-מארש אין דייטשלאנד

טארגלער איז געשמירט אין קייטען בייטאג און ביינאכט

זיך אליין צוגעשטעלט צו דער פאליציי, ווען די היטלער-גערייכע-רעגירונג האט פער שפרייט דעם ליגען, אז טארגלער איז א שווארץ-וואל-דע-ליבער, ווייל ער איז דער נאכט פון דער שרפה געווען אין רייכטאג-באנק — האבען פריינד געזעהן טארגלער, אז ער זאל זעהען צו ענטלע-פאל, ווייל די באנדיטען האבען געוויס שוין צאג-גרייט א'אומן ווי אזוי איהם אונטערלייך צו מאכען.

טארגלער האט אבער נישט געקוקט אויף די דאזיגע ציוט בעשלאסען זיך אקעגענצושטעלען דעם פערזענליכען ליגען מיט זיין אייגענער פער-זאן. צו דעם צוועק איז ער צוזאמען מיט זיין פאר-וואקסט קורס רעזענפולער אונזען אין פאליציי-הער-וויס, וואו ער איז ארעסטירט געווארען, ער האט נאך פסדור געלייגט, און דער איבערצייגונג, אז ער איז אונטערגלייג — דאס זיין לאגע האט זיך פערזענלעך, דעם 28 מערץ האט אבער אדאלף היטלער אליין זינס א רעדע אין פארלאמענטען עפענטליך ערקלעהרט, אז די אונטערצייגונג איז דעם אומגעקאנגען ווערען אין די אויגען פון דער בעפאלקערונג, זייט יענער צייט ווערט טארגלער געהאלטען געשאנען, ווי א חיה, וועלכע מ'דארף פיהרען אין שטוב-הויז.

טארגלער איז א פערזענלעכער מענטש, ער האט א מויל מיט צוויי מינדערהיגע קינדער. אויף זאג אופן רעכענען זיך היטלער און מיט זיינע גענוער, צעהנליכער ארומגעקומען און ווייסטען פון דער גאנצער וועלט האבען זיך פריי-ווייליג געמאלדען מיט'ן צוועק אויסצומארשען דעם ענין ווער ס'איז שולדיג אין דער שרפה פון רייכטאג און אלע זענען געקומען איינשטימיג צום בעשלוס, אז דער רייכטאג-בראנד, איז א געמיינע פראוואקאציע פון היטלער-גערייכע אליין, ביי צו קענען אנהייבען דעם שטייט-טאג פון 5 מערץ, אז וועלכער דאזערט נאך ביז'ן היינטיגען טאג, פאר א פראצעס האט היטלער נאך דערווייל מורא, ער פערפייניגט איינציגווייז זיינע קרובות, נישט נאר אין דעם פאל און נאר פיל אנדערע ענינים, אזוי ווי די היטלער-באנדיטען האבען דאס געטון מיט די אפאזיציע און גאנץ בעזונדערס מיט די יודען פון אלעליי שטיכען.

ארגאן פון די דייטשע סאציאל-דעמאקראטען, וועל-כע זענען ענטלעכען פון היטלערישטישען סעראל. דער פראצעס וועגען אונטערצייגונג דעם רייכטאג, האט אויך זיך לאנג ווארעטן. די גרויסע פערזענלעך ווייסען נאך נישט, אויב זיי קענען זיך פערציגען פאר דער וועלט די קאמפאניע פון א געריכטס-פערזענלעכע. זיי מיהלען זיך נאך נישט זיכער מיט די געלייכע צופאלען אויפ'ן פראצעס, וועלכע וואלט געקענט ענטקעקען דעם גאנצען אמת מיט דער שרפה אין דייטשען פארלאמענט. דערווייל פייניגט מען די קרובות, מיר דער ווייסען זיך פון א זעהר זיכערער קוועלע, אז דער פרייערדיגער פארויגעזענער פון דער קאמפאניעסער רייכטאג-פראצעס ערנסט טארגלער, וועלכען מ'האט ארעסטירט אלס כלומרשטען מיטעלפער פון אונטערצייגונג, ווערט געהאלטען אין טייערע טאג און נאכט געשמירט אין קייטען.

צוליב דער דאזיגער בעהענדלונג איז טארג-לער פאליטיש צוזאמענגעבראכען. ביי דער געלעגען הייט דארף מען זיך דערמאנען, אז טארגלער האט זיך אליין צוגעשטעלט צו דער פאליציי, ווען די היטלער-גערייכע-רעגירונג האט פער שפרייט דעם ליגען, אז טארגלער איז א שווארץ-וואל-דע-ליבער, ווייל ער איז דער נאכט פון דער שרפה געווען אין רייכטאג-באנק — האבען פריינד געזעהן טארגלער, אז ער זאל זעהען צו ענטלע-פאל, ווייל די באנדיטען האבען געוויס שוין צאג-גרייט א'אומן ווי אזוי איהם אונטערלייך צו מאכען.

ווי בעקאנט האט זיך די רעוואלוציע פון די היטלער-באנדיטען אין דייטשלאנד אונטערגע-נאכערט ווי דער רייכטאג איז אונטערגעצונדען געווארען. דער בלוט-דורשטיגער מיניסטער געהרגען וועלכען די גאנצע קאלטורעלע וועלט בעשולדיגט מיט רעכט, אז דאס האט ער אליין פראוואקירט דאס אונטערצייגונג דעם רייכטאג, ביי צו קע-נען דערשטיקען די אפאזיציע — האט געמוזט זי-כען קרובות, אויף וועלכע ארומצווארפען די שולד פאר דעם בראנד פון דייטשען פארלאמענט. א חוץ וואן-דע-ליבער, וועלכער זאל זיין דער די-רעקטער אונטערגעזינדער פון פארלאמענט, איז אויך ארעסטירט געווארען דער פארייזער פון דער קא-מוניסטישער פראצעס אין רייכטאג ערנסט טארג-לער. דער איינציגער צווייזען געגען איהם איז דער, וואס ער איז אין טאג ווען דער רייכטאג איז אונטערגעצונדען געווארען געווען אין דעם-זעלבען בנין. זייט זיין ארעסט געלייגט זיך טארג-לער אין טייערע, אט וואס עס שרייבט וועגען דעם דער קאלטע-דער, נאיער טארגלערס' דער

ווי בעקאנט האט זיך די רעוואלוציע פון די היטלער-באנדיטען אין דייטשלאנד אונטערגע-נאכערט ווי דער רייכטאג איז אונטערגעצונדען געווארען. דער בלוט-דורשטיגער מיניסטער געהרגען וועלכען די גאנצע קאלטורעלע וועלט בעשולדיגט מיט רעכט, אז דאס האט ער אליין פראוואקירט דאס אונטערצייגונג דעם רייכטאג, ביי צו קע-נען דערשטיקען די אפאזיציע — האט געמוזט זי-כען קרובות, אויף וועלכע ארומצווארפען די שולד פאר דעם בראנד פון דייטשען פארלאמענט. א חוץ וואן-דע-ליבער, וועלכער זאל זיין דער די-רעקטער אונטערגעזינדער פון פארלאמענט, איז אויך ארעסטירט געווארען דער פארייזער פון דער קא-מוניסטישער פראצעס אין רייכטאג ערנסט טארג-לער. דער איינציגער צווייזען געגען איהם איז דער, וואס ער איז אין טאג ווען דער רייכטאג איז אונטערגעצונדען געווארען געווען אין דעם-זעלבען בנין. זייט זיין ארעסט געלייגט זיך טארג-לער אין טייערע, אט וואס עס שרייבט וועגען דעם דער קאלטע-דער, נאיער טארגלערס' דער

אנ'אפענע אנפראגע צו דער עסטרייכישער רעגירונג

זאגט אז אין עסטרייך מוז דער יודישער ווייט-און דער יודישער איינפאלס אויסגעצאנען ווערען. צי ענטשפערעט דער ווירקליכקייט די דאזיגע בע-הענדלונג, וועלכע שטעהט אין סתירה מיט די ער-קלערונגען פון בונדעס-קאנצלער אין לאנד און אויסלאנד?

דאס יוסטיץ מיניסטעריום האט צירקולארירט צווישען געגעבען אלע געריכטס אינסטאנצען, אז ער פערזאכט אלס א וועלטספערשיקטענליכקייט, דאס פערזאנען פון יודישע אפשטאמאנג דארפען נישט איינגעלאזען ווערען אלס אטאשע-שטענדיגע און קיין שום געריכטס-פראצעסען.

זאגט אז אין עסטרייך מוז דער יודישער ווייט-און דער יודישער איינפאלס אויסגעצאנען ווערען. צי ענטשפערעט דער ווירקליכקייט די דאזיגע בע-הענדלונג, וועלכע שטעהט אין סתירה מיט די ער-קלערונגען פון בונדעס-קאנצלער אין לאנד און אויסלאנד?

דאס יוסטיץ מיניסטעריום האט צירקולארירט צווישען געגעבען אלע געריכטס אינסטאנצען, אז ער פערזאכט אלס א וועלטספערשיקטענליכקייט, דאס פערזאנען פון יודישע אפשטאמאנג דארפען נישט איינגעלאזען ווערען אלס אטאשע-שטענדיגע און קיין שום געריכטס-פראצעסען.

זאגט אז אין עסטרייך מוז דער יודישער ווייט-און דער יודישער איינפאלס אויסגעצאנען ווערען. צי ענטשפערעט דער ווירקליכקייט די דאזיגע בע-הענדלונג, וועלכע שטעהט אין סתירה מיט די ער-קלערונגען פון בונדעס-קאנצלער אין לאנד און אויסלאנד?

דאס יוסטיץ מיניסטעריום האט צירקולארירט צווישען געגעבען אלע געריכטס אינסטאנצען, אז ער פערזאכט אלס א וועלטספערשיקטענליכקייט, דאס פערזאנען פון יודישע אפשטאמאנג דארפען נישט איינגעלאזען ווערען אלס אטאשע-שטענדיגע און קיין שום געריכטס-פראצעסען.

זאגט אז אין עסטרייך מוז דער יודישער ווייט-און דער יודישער איינפאלס אויסגעצאנען ווערען. צי ענטשפערעט דער ווירקליכקייט די דאזיגע בע-הענדלונג, וועלכע שטעהט אין סתירה מיט די ער-קלערונגען פון בונדעס-קאנצלער אין לאנד און אויסלאנד?

דאס יוסטיץ מיניסטעריום האט צירקולארירט צווישען געגעבען אלע געריכטס אינסטאנצען, אז ער פערזאכט אלס א וועלטספערשיקטענליכקייט, דאס פערזאנען פון יודישע אפשטאמאנג דארפען נישט איינגעלאזען ווערען אלס אטאשע-שטענדיגע און קיין שום געריכטס-פראצעסען.

ווייטערע 150 ענטרעכטע יוד. יוריסטען איז דייטשלאנד

ממז תרצ"ב

א. ג. איז לויט דער מעטריקע א 1899-ער
און ער האט דעריבער געדארפט שטיין צום מי-
ליטער אין יאהר 1920. בכדי אײַנצומירדען די
דאָמאָס דראָהענדע סכנא אָפּגעשיקט צו ווערען
אײַנ'ן פּראָגראַם, האָט זײַן פּאָטער גענומען צוויי
ערדן און געדאָזט צוזאָמען שטעלען אַנאָקס
זענאָנאָיע, אָדער אײַנצומירדען אין יאהר 1905.
א. ג. איז באלד נאָכדעם אַוועק קײַן אַמעריקע,
און ער געפינט זיך דאָרט-בײַן הײַנטיגען טאָג.
מיט אַ צײַט צוריק האָט זײַר א. ג. מ'ס מעט-

ווייטערדיגע שטייגערונג פון די
פרייעזן אויף רויהע וואל

(א) מן דער וואל-טאקטיאן אין לאנדאן
מפלדערס מן וועלן א ווייטערדיגע שטייגערונג
פון די פרייען אויף רויהע וואל, בעזונדערס פון
די בעסערע סטראסן. בכלל זענען די פרייען אויף
די אייגענע וואל-טאקטיאנען געשטיגען, אין פער
גלדך מיט די פרייערדיגע, אויף 23 ביז 25 פראצ.
די שטייגערונג אין לאנדאן האט שוין געהאט אן
איינפלוס אויף די פרייען פון וואל-גארן, ווייל
פאר וואל-שטייגערונג האבן היינט געהערט די
פרייען פון א האלב ביז איין פראצט אויפן קילא.
דער סטראס-פאגריט דערווייל אויף דער
שטייגערונג מיט אפהאלטען זיך פון קליינען, דאס
איז איינס נאך לייטט, ווייל דער ווינטער-סעזאן
האט זיך נאך נישט אָנגעהויבען און איינס עס וועט
דען איינס געקלימט וואל-גארן איז עס נאך אויף
געקלימט צוועקט אין דער האפנונג, אז ווען
דער ווינטער סעזאן וועט זיך אָנהויבען וועלען די
פרייען נאך מער שטייגען.

פלוזילומדיגע שטייגערונג פון
באמוועל איז ניו-יארק

(אב) בעכטען האט מען אויף די ניי-יאָרקער
אנאנצל-בערוף ווידער בעטירט אַ שטייגערונג פון
פרייען אין די גרעניצען פון 50 ביז 55 פונקטן.
די שטייגערונג ווערט ערקלערט דורך דער יידיש
פון קורס אויפן דאָלטאָר. די שטייגערונג איז נאָך
בעהר פאראקטערעט דערמיט, וואָס לויט דער
שטאט פון לאנדריטשאַפּטליכען דעפארטאמענט
אין וואַשינגטאָן דארפן נאָך די פרייען אויף
אנאנצל איצט פאלען.

אין דאס: אומאזאן אין פערפעקטליכט א
מאדעל, לויט וועלכען ס'וועט 'הערן גענומען א-
הייבענדיג שטייער פון ירושלים.
דער פראגעס פון, לויט וועלכען דער ירושה
שטייער וועט גענומען, איז אהענגיג פון גראד
טראגשאפט צום פערשטאנענעס
דערין פון געדישטען פערמעסען.

א ירושה אין דער וועלט בין 3 טויזנט זעקס
און פריי פון שטייער. אויב טיילנערעלט זיך וועמען
א ירושה וואס א פריי בעקומט נאך א מאן אדער
אן מאן נאך א פריי ערשטעל קינדער נאך וועמען
דער אדער אייניקלער נאך זייעט, באבעס אדער
בעמענע שטייער ערשט פון א בעקומער איבער

מעג דער אפמאך זיין געמאכט, ווי עס וויל

טראץ דעם אוממאך האט גרינגשטיין געלאזט אים
 נאג די שמעקען, און דערווייל האט זיך ארויסגע-
 רירט, אז איין מאשין איז געווען אפאלט, א גר-
 בראכע, וואס האט זיך געוואלט נאך אויף שמעק-
 גלעזען האט זיך מיטן שמעק אויף 400 זל.
 געמאלדען אין דער קאפאצאציע-פאקטארי
 קלייבע דאס, אבער דאס איז אויף איהם קיין
 דעקאנא נישט געווען...
 בעסטען איז דער ענין בעטראכט געווארען
 אין אפאלאציע-גרעיסן, וואס האט דעם ערשטען
 ארטייל געגעבן פאטאליס בעסטעסען

גלוצער, וועלכער האט דעם שטעק אפגעגעצן
לעצערען.
פאטוליס האט געקויפט מיי גרינשטיינען טוויי
מאשינען צו אויסארבייטען שיר, און דערפאר האט
ער באצאלט מיט דריי טשעקען אויף 1,200 זל.
מיט קויפן די מאשינען האט מען זיך אפגע-
רעדט, אז די טשעקען קענען געלאזט ווערען אין
פערקער ערשט דאן, ווען די מאשינען וועלען גע-
נוי מאכירט ווערען און געלאזט ווערען אין טאג,
און - ערשט ווען טוועט דאן אויסלייזען, אז זיי
נעמען פולשטאנד אין ארבעט.

(2) מיכאל פאנטיליס, (אגראדאמא 2) וועלכער
זאגט בשעתו ליקוידירט וויין שוין געשעפט אין איין
געטלאָפּען פון די בעלי חובות (איצט זאל ער זיין
אין אונגארן) איז דעם 19. דעצעמבער פ. י. ער-
השטט געווארען אויף 14 טעג אירעסט און בעצאה
לען 500 אלטערס, ערפאר וואָס ער האָט אויסגע-
שטעלט אַ טשעק אָפּ דעקלוג.
ווי ס'איז געווען צו אַרטיילען פון די געריכטס
אָפּטען האָט פאנטיליס נישט געגעבען דעם טשעק
דעם געליטענעם האבן געווער באַר איינעם מאַקס

א ראטמאן, צי א 'אטמאן?

היחבן? פארוואס האט עס מאניעק'ן געקומען
 נון קריגען געשלאגען מכות רצח?
 זאגט באגדאנסקי, אז עס האט איהם דווקא
 געקומט, ווייל ער האט איהם געשטערט ארויפ
 געפאהרען מיט זיין ברייטשטע.
 מאניעק האט דעם ענין געמאלדען אין דער
 זאליצי.

אזא פאל מיט אנ'אומוועג - דעס איז שווער צו
פערשטיין פאר א ראטמאן, ופרט פאר א שיכור'ן
ראטמאן...

והא ראה - העט טאקי דער וועג-אויפועהער
שטעטעפאן מאניאק, געכאפט נעכטען מורא'ריג גע-
שלאגען מיט פליסען און מיט א בייטש פון דעם
שיכור'ען דראפאביאניצער ראטמאן, יאן בעג-

(2) דער מאָוויאַנט-סימיק פֿיהרט איצט אדורך
אײַנ'ס לאַדזער קרייז א רעמאָנט פון די וועגן.
זענען ממילא א רייה שטחים, וואו דער רע-
מאָנט ווערט אדורכגעפיהרט, אָפגעצוימט פאר'ן
וועג-פערקעהר, בכדי די ארבייט זאָל נישט גע-
שעקערט ווערען.
דאָס וואָס עס קאָן פערשטיין א פשוט'ער

די באדעבאסטע קויפט קאלאפיארעז

און דאס דינסטמערדעל פֿרענט אױס די אױגען איהר פערפֿיהרער

[illegible]

א'בערגערייטען מיט דער כאדוקובא, און געטון
א שידוך מיט א'אנדער מידעל, מיט א הייכער
שכאלע וויינער.
דאס'א כאדוק האט זיך בעשלאסען, אז די
לעגעה וועט איהם נישט אפגיין גאט, און אז ער
וועט זיך נאך פון איהר אויסריכענען א שווארץ יאהר

[illegible]

י" פִּינְטֶנְץ-הַמֶּעַר וועט לענען
ערטיילען הנחות

ביים אויססויפֿען פֿאַמענטומ
(אג) די לאַזער פֿינאָץ קאַמער האָט בעקומפֿן
פֿינאָץ מיניסטעריום פֿאַלענדען צירקולאַר:
נאָכדערמאָלן צו מאַכען, אַז עס זאָל אײַן דער נאָכער-
טער צײַט דעפֿיניטיוו ערלעדיגט ווערען די אַלע
טעסע וועגן דעם הנהלת ביים אויספֿינאָץ פֿאַמענטומ
עפֿולמעכטיגט דאָס מיניסטעריום די פֿינאָץ-קאָ-
ערען אַנצוהענדען די הנהלת אײַן אַ ברייטערע
אַסעמבלי אין פֿאַלען, וואָס וועט ווירשטאַטלעך
ערגלדיגט, אָדער וואָס עפֿרינדען בעריקטיגט
וועט.

לעצן צום לעבען, איז זי אנוועס פון דאָרף קיין לאָדזש
און זיך פערדונגען, אלס א דיינסטערדעל ביי א גע-
רעסער הערשאפט ב. אויף באוואוסטעס 23.
לערנע דאָססאָן און פרייטאָן איז זי געוואָנען
מיט איהר באלעבאסטע אויפ'ן באלעטער מאַרק,
וואו מ'פלעגט מאַכען פערשידענע איינקויפן.
אויף דעם דאָזיגען מאַרק פלעגט זי אַלט טרע-
פּען איהר צוועלענעם געליבטען קאָניגסטיין, וועל-
כער פלעגט צוזאָמערענען קיין לאָדזש בלעזלי
דאָרפֿט-פראדוקטען צום פערקויפן.
זייער אַלט האָט זי איהם בענענעט אויפ'ן
מאַרק.
און — בעסטען איז געווען די לעצטע טראַגישע
בעגעגעניש:

פון צוואנגן מיט סוף און אפער א וויסער
מחלה, וואו איין אַ בעוויסער מאַמענט האָט קאַשינסקי
אָנגעזען.

אָדער וואָדער...

ס'געלד, אדער דעם מאַנטעל

אָן דאָס צו טרעכטען, און ער לויפט צו דער
אָרמאָז, בעזירעלס זי, ווי גרויס זי איז, און
איינער זי בעווייזט אַ פּיפּס צו סוף, רייסט ער
פון איהר אָרומער דעם מאַנטעל און מאַכט דאָס
לויפט עוואָלד :

אָדער ס'וואָרד אדער דעם מאַנטעל

זע'גנב'עט דעם געוו. לאדזעו
וויצע-פרעזידענט

(2) עהערנעכטשן ביינאכט האבען זיך גנבים
היינעקערטען אין דער וואוינונג פון בערעז.
אדער וויצ - פרעזידענט, אינזש. וואלפאו
אייטוואדוקי (פירמאווזש 8) און אריסענעב פס
זיך איהם זיין גאדערעכט אין דער ווערט פון
500 לאדאס.

**צוליב די היצעז אורח די
לאדער פאפריקעז**

(2) פאגנאטאווט איז נעכטען צווייטערשטען
ווערערען אין 8 פאלען צו ארבייטער, וועלכע
האבען אוועקגעחלעסן ביי דער ארבייט אין די
פאפריקען מחמת דער גרויסער חץ און דוס-
עקעט.

יבוא - קומט צוויין, אויס'ן געשריי א
פאליציאנט, און פסקנ'ט אזוי:
- אמת, בראטשיע, גערעכט ביזטו טאקיי...
גבער קודם גיב צוויק דעם מאנטעל דער פווי...
דאמבען-עהרע מזו ווי, און אזוי די האסט צו
יאהר טענות - קלאג זי אן אין געריכט. גייסטו
גבער מאכען שווארץ-שבת אין מיטען גאס, סא
א-דיר, אט האסטו גאך א פראטאקאל א צילאג,
גאר'ן שטערען די רוב.

אדער=אדער, אדר ואדר...

איינס פון די פיידענס: אדער ס'געלד, אדער דעם מאנטעל

(2) סמטעניסלעוו בעניעווסקי (ושגווסקא 56)
אזוי אנהענגער פון א קליינעם הענדעל אויף

נעכמען איז ער געשטאנען סאָר'ן טויער
זינ'ס הויז, וואו ער וואוינט.

און ווי ער שטייט אזוי, און בעטראכט די
אנטשטערע, אַריבער וועלט, דערזעהט ער פלוצלינג,
זי פון ענטקעגענדיגען הויז גייט אַרויס אַ געוויסע
רעכע מיט'ן נאָמען זאָמא באַרלאַזא.

די דאָזיגע זאָמער באַרלענאָוו איז גלייך
קענטלעך גערופן, וואָס אָט טאָקט דעם באַנעפל,
דאָס זי טראָגט אויף זיך, האָט זי געקליט אַזוי
זאָמעס ביי איהם, בעגערעווקיין, און - איהם
ישט געזאָגט.
טראָגט זיך בעגערעווקיין: וואָס האָב איך

— אדער ס'געדד, אדער דעם מאנטעל...
 ויבוא — קומט צוגיין, אויפ'ן געשריי
 אַלדזיאַנט, און פסקנ'ט אזוי:
 — אמת, בראַטשיצ, גערעכט ביזטו טאָקי.

אָבער קודם גיב צוריק דעם מאַנטעל דער פרוי.
דאָסען-עררעס מוז זיין, און אויב די האַנט
זייער שטעלע - קלאַנג זיין אין געריכט... גייסט
אָבער מאַכטן שווער-שבת אין מיטען גאָס, ש
דאָס האַנט נאָך אַ פּראָטעקטאָר אַ צולאָ
אָר'ן שטעלע די רוגע.

גוט מארגען!

ארייטמלאז, נעפיל!...

די ארייטמלאזקייט פערזענלעך זיך, טאג
טעגליך קומען צו אלץ גייע ארייטמלאזקייט, ארייט
אין דער טעקסטיל-בראנזשע, אין דער שטיקער
בראנזשע, אין דער כעמישער בראנזשע, אין דער
מעטאל בראנזשע און אין אנדערע בראנזשעס.
אויס זענען צוגעקומען גייע ארייטמלאזקייט
פון גאר א גייער בראנזשע - פון דער לאונדיקער
בראנזשע.
פון איצט אן זענען געווארן, ארייטמלאזקייט
די מאגיסטראט-לאונדיקעס...
ארייטמלאזקייט, ארייטמלאזקייט, ארייטמלאזקייט
גייעט, די וועלען טאקע קיין סטאלע פערזענלעך
ארייטמלאזקייט; פון איצט אן וועלען די ארייטמלאזקייט, ארייטמלאזקייט, ארייטמלאזקייט
אויף שטיק, וויסעס, די וועלען געמען פארן
"יין" 30 ל. פאר א מאגיסטראט-לאונדיקעס און 20
ל. פאר א קאמיסער-לאונדיקעס.
נ, דאס איז שוין א פראגע פון מזל: וועלען
זיין מער זינגענען, וועט מען מער פערזענלעך,
וועלען זיין וועגנער זינגענען, וועט זיין ביטער...
נ, לאמיר האפען, אז פון איצט אן, וועלען
אונזערע מאגיסטראט-לאונדיקעס קיינמאל גייעט
שטענען - זיי וועלען האלטען אין זינגען...
אב-נעס

נעאמטע אהן מארינארקעס א סימן, אז מען שוויצט ביי דער ארייט

(א) צוליב די היצען, וואס זענען ענדליך
געקומען צונאכט אויף צו צו אונז, איז איצט אין
מאגיסטראט-דערלויבט געווארען די נעאמטע צו
ארייטען אין די העמדער און בארינארקעס.
אויך אין אנדערע מלוכה-אמטען איז דער
לויבט צו ארייטען און מארינארקעס, מחוץ די
יעניגע בעאמטע, וואס פיהלען אויס פונקציעס
זייערע דירעקט מיט די אינטערעסאנטען.
די מ. ז. נ. נעפיל, שוויצען...

צוויי זיהן צער'הרג'ענען זייער פאטער

(א) עהערנעכטען האט מען אויפ'ן שטאט
צווישען פערטריקאוו און ראדאמסק געפונען א
דערמארדעטען דעם 71 יעהריגען וואווינער
קאמאר פון דאך ברויסקי, פערטריקאוו קרייז.
ווי ס'האט זיך ארויסגעוויזען, האבען איהם
דער'הרג'עט זיינע 2 זיהן: פראנצישק (36 יאהר)
און באַלעסלאוו (25 יאהר) קאמאר, וועלכע מען
האט שוין ארעסטירט און אריינגעזעצט אין סורמ.
זיי האבען איהם געוואלט פטור ווערען,
אלס "אבערזונען עסער"...

איבערגעפאהרען דורכ'ן טראמוואי

(2) נעכטען בייטאג איז אויף זשאנער 70
אונטערנעמלעך אונטערן טראמוואי נומער 11 דער
15-יעהריגער עמיל פאק (פון עמילע 6).
פאקאטאוו האט איהם אפגעפיהרט אהיים
צו זיינע עלטערן.
(2) אויף ראג שטענעוויטשא און פשעצאוו
איז איבערגעפאהרען געווארען דורך א וואגען די
37-יעהריגע געוואונעסא באַנקאווסקא (בראטערסא
11).
ביי איהר זענען איבערגעפאהרען 2 ריפערן,
און זי איז אינגאנצען צוקלעיעשטע!
פאקאטאוו האט זי אפגעפיהרט אין קרייז-
שפיטאל אויף זאגאניקאוו.

QUICK
Liljana Harvey
מיט
אין דער הויפט-אלע.
אנהייב 4.30 נאכמיטאג, לעצטער ספאנס
10.10 אונטער.
אויסער פראגראם:
"Tommy Boy"
דער זאל איז מעכאניש ווענטילירט.

מיסברויכעז אין ק.ה.א. פון לאדזער קרייז די אינסטיטוציע וועט נישט ליידען דעם הוזה. - דורכגעפיהרטע ארעסטען

וואלטונג אויפ'ן לאדזער קרייז, ערווארד שטער-
בינסקי, דער געז. ראדאמסקער גמבע-סעקער-
טאג, טריקע און דער געז. דירעקטאר פונם דא-
זיגען ק.ה.א. וואלדעראן וועכענאטק.
די ק.ה.א. גמב וועט פון די מיסברויכען גייעט
ליידען.

וואסער, ה' מאקאווסקי, און דערבאך די וועכענאטק-
ארייטען.
ווי ס'האט זיך ארייטגעוויזען האבען די קלא-
מען געהאט א גרונד.
אין שייכות מיט די בעאמטענע מיסברויכען
זענען ארעסטירט געווארען די שולדיגע און זיי:
דער געז. אינספיקטאר פון דער גמבע-וועלסטער

(2) שוין מיט עטליכע וואכען צוריק האבען
זיך אין לאדז פערשפרייט קלאבען וועגען מיסברוי-
כען פון פערטריקאוו פון דער ק.ה.א. וואס
לאדזער קרייז.
די קלאבען האבען זיך גענומען דערשפרייט, וואס
מיט די ביכער פון דער דאזיגער אינסטיטוציע האט
זיך פערזענלעך מיט דער לאדזער קרייז-טאג -

ער זאגט טון וואס ער קאז אז מ'האט איהם אזוי געהייסען - האט ער געטון...

זעהר נישט גוט, ער האט נישט קיין פרנסה - איז
ער וואגען צום וואלדעראן-פירגער-מיסטער,
פראנצישק דילקא, ער זאל איהם, אלס ארייט
לאזען געבען ארייט, מיט א פערד, אדער אהן
א פערד - האט איהם דער ברויטשט געענט.
פערט, דאס קיין ארייט איז נישטא אפילו פאר
אזעלכע, וואס פערמאגען נישט קיין פערד, און צו
געגעבען, אז ער זאל טון, וואס ער קאז...
אז ער זאל טון, וואס ער קאז?
האט ער געפראכט ביי זיך: קענען קאז ער
בלויז גנב'ענען, איז מלא...
האלד, קאוואלסקי מיט זיין שותף צו דער
וואגען-גנבה לעגן באראשעק האבען נעכטען בע-
סומען א פאק-דיין פון געריכט - צו 6 חדשים
זייען.

וואס צום וואגען איז איהם צוגעקומען א פערד,
אדער דאך האט ער געמאלדען אין דער פאליציי
וועגען דעם ענין.
שפעטער האט זיך אויך אין דער פאליציי
געמאלדען א געוויסער צאנאני קאוואלסקי, א
פאליצ, וועלכער האט דערקלערט, אז מ'האט ביי
איהם פון שטאט ארייטגע'נב'עט א פערד.
אין דער פאליציי איז דער קאוואלסקי אגב
בעקאנט געווען אלס גנב, און אז מ'האט אגב-
הויבען דעם ענין חזק ודורש צו זיין, איז מען
דערגאנגען, אז ער איז דאס טאקע דער, וואס האט
געפרובט אוועקצוגע'נען דעם אסעניאזיז-וואגען
ביי מאקאווסקי.
- ס'טוישט? היתכן? צי וואס האט ער
געטון?
האט ער דערקלערט, אז עס גייט איהם

(2) בקיצור איז די מעשה אזוי געשעהן:
יאן מאקאווסקי (נאכפאכט 12, אין ווא-
פאליציי) האט בעמערקט, זי אין זיין הויף
זענען אריין 2 פערסאנען, נאכשטעפערדיג א פערד,
וועלכען זיי האבען שטעל איינגעשטעלט אין זיין
אסעניאזיז-וואגען, און אפגעפאהרען...
האט מאקאווסקי נישט געמאכט קיין לאנגע
שהיות, נאר גייד זיך וועקענענעס רייטענדיג
אויף זיין "בולבאנק" און זיך געלאזט נאכפאכען
נאך די רויבער פון זיין גאלדענע רייטענדיג.
אז יענע רויבער דערנען, מ'האט זיי
נאך, האבען זיי אויך נישט לאנג באשטעשטעט,
אין אראפפירונגענדיג פון דער "לאנגער קאלעכ-
דיגקייט", געמאכט פיל אזוי שטעל, אז די פונקטעס
האבען געבלישטעט אויף דער זון...
מאקאווסקי איז, אמת, געווען צופרידען.

א העכסט-איידעלער יונגערמאן וואס טראכט נישט פון היי שידוך, נאר פון אנדערע "מיסמאטענס"

האט ער נאכגע'נאכט דעם, איידעלען יונגע-
מאן, וועלכער ווייזט פונם אלטער דיקעמאן -
איהם געכאפט און אויסגע'וועלט געכטען פאר איהם
אין געריכט 2 חדשים זייען.
ווער ס'איז געווען דיקעמאן שותף, און וואס
ער זענען פערשוואנדען געווארען די וויסטיקטע
איז מען נישט דערגאנגען.

- פאנער קאנאני... איהר האט פערלויבען א
50-גער גראשען.
- גיין, אויך האט נישט פערלויבען קיין 50
גראשען, ווייל אויך האט קיין 50-גער גראשען נישט
געקאנט ביי זיך...
- יא, פאנער שטאנאני, איהר האט יא געהאט
50 גראשען... אטא זענען זיי...
מלא, אז מ'שטייט אזוי צו, איז פערפאלען:
האט קראווישק אפגעשטעלט די פעקלעך מיט די
וויסטיקטע, צוגענומען די 50 גראשען, בעראגט
דעם איידעלען יונגעמאן, אפגעווישט זיך דעם
שווייט פון פנים, זיך אריינגעקוקט אויף די דייטען,
ווי דאס טומעלדיגע וועלעלע וועט, א שטייגער
אויס, און - אז ער האט געוואלט אויפהויבען
פון דער ערד די פעקלעך וויסטיקטען איז איהם
לא עליג, וואס געווארען אויף דער נשמה -
וואס איז? די פעקלעך זענען פערשוואנדען.

(2) לעצטענס איז אין לאדז אפגע'טריינגען
דער מין געווענען מיט דער הילף פון שפיצלעך.
אין דער היינטיק ארייטען איצט א טאג ספע-
ציאליסטען.
און אז האט, למשל, דעם 16. מאי. ה. י. פא
טירט לעס דער האלע אויף אראדאטא גאס און
שפיצלעך:
פון טוישן איז געקומען א געוויסער יודען
קראווישק, און זיך איינגעקוקט פערשידענע זיסיג
קייטען פאר א הונדערט וואגאטע צייער.
די וויסטיקטען זענען געווען איינגעפאקט אין
בעאנדערע פעקלעך, און אגבאלענעט מיט זיי
איז קראווישק געגאנגען מאכען ווייטערדיגע קניות
אין א געוויסען מאגאזינען איז צו איהם צוגע-
קומען א ווער ערעכטער און ליבענסווייזיגער
הונדערט, און זיך צו איהם איינעל געווענדעט:

פאליטישע ארעסטען אויף א אויספאלג און אויף א בית-עולם

(2) לעס יאנאוו, היינטיגער צענדליקער איז זיין
טאג ארעסטירט געווארען א גרופע יונגע-לייט -
מענער און פרויען - צוזאמען 38 מאן, וועלכע מען
איז חושד אין פערזענלעך זיך מיט קאמאניסטישער
פעטיגקייט.
מען האט זיי אלעמען אריינגעזעצט אין אויס-
פאלג-ארעסט.

(2) מיט 3 טעג צוריק איז געשטארבען פון
שווינדזשע דער הויז-וועזענער פון קאקאלא 21, דער
30-יגער יאן קרייז.
אויף זיין קבר זענען געהאלטען געווארען
פערשידענע רעדעס פון א קאמאניסטישען אינהאלט
און דערפער זענען, בעת די מלווים זענען צוזאם
פון בית עולם ארעסטירט געווארען: דער 34-
יעהריגער יאן לובאנסקי (פאקאטאוו 12) א מיהל-
ער בייטער און נאך 2 פערזאנען, די נעמען פון וועל-
כע עס ווערען נישט פערשטענליכט. זיי זענען אי-
בערגעפיהרט געווארען אין אויספאלג-ארעסט צו
דער דיספאזיציע פון דער געריכט-מאכט.

פאליטישע ארעסטען אויף א אויספאלג און אויף א בית-עולם

(2) מיט 3 טעג צוריק איז געשטארבען פון
שווינדזשע דער הויז-וועזענער פון קאקאלא 21, דער
30-יגער יאן קרייז.
אויף זיין קבר זענען געהאלטען געווארען
פערשידענע רעדעס פון א קאמאניסטישען אינהאלט
און דערפער זענען, בעת די מלווים זענען צוזאם
פון בית עולם ארעסטירט געווארען: דער 34-
יעהריגער יאן לובאנסקי (פאקאטאוו 12) א מיהל-
ער בייטער און נאך 2 פערזאנען, די נעמען פון וועל-
כע עס ווערען נישט פערשטענליכט. זיי זענען אי-
בערגעפיהרט געווארען אין אויספאלג-ארעסט צו
דער דיספאזיציע פון דער געריכט-מאכט.

אפטייען היינטיגע נאכט-דיושורען

(2) היינט ביינאכט דיושורירען: מ. קאצ-
פערקאוויטש (געוועזענער 64), סטעקאוויטש (קא-
פערניק 26), זונדעלעוויטש (פערטריקאוו 25)
סאקאלעוויטש און שאס (פערטריקאוו 19), מ. ליפשיץ
פערטריקאוו 193, ריכטער און לאבאנסקי.
(11 ליסטאפאר 86).

פאליטישע ארעסטען אויף א אויספאלג און אויף א בית-עולם

(2) מיט 3 טעג צוריק איז געשטארבען פון
שווינדזשע דער הויז-וועזענער פון קאקאלא 21, דער
30-יגער יאן קרייז.
אויף זיין קבר זענען געהאלטען געווארען
פערשידענע רעדעס פון א קאמאניסטישען אינהאלט
און דערפער זענען, בעת די מלווים זענען צוזאם
פון בית עולם ארעסטירט געווארען: דער 34-
יעהריגער יאן לובאנסקי (פאקאטאוו 12) א מיהל-
ער בייטער און נאך 2 פערזאנען, די נעמען פון וועל-
כע עס ווערען נישט פערשטענליכט. זיי זענען אי-
בערגעפיהרט געווארען אין אויספאלג-ארעסט צו
דער דיספאזיציע פון דער געריכט-מאכט.

פאליטישע ארעסטען אויף א אויספאלג און אויף א בית-עולם

(2) מיט 3 טעג צוריק איז געשטארבען פון
שווינדזשע דער הויז-וועזענער פון קאקאלא 21, דער
30-יגער יאן קרייז.
אויף זיין קבר זענען געהאלטען געווארען
פערשידענע רעדעס פון א קאמאניסטישען אינהאלט
און דערפער זענען, בעת די מלווים זענען צוזאם
פון בית עולם ארעסטירט געווארען: דער 34-
יעהריגער יאן לובאנסקי (פאקאטאוו 12) א מיהל-
ער בייטער און נאך 2 פערזאנען, די נעמען פון וועל-
כע עס ווערען נישט פערשטענליכט. זיי זענען אי-
בערגעפיהרט געווארען אין אויספאלג-ארעסט צו
דער דיספאזיציע פון דער געריכט-מאכט.

פאליטישע ארעסטען אויף א אויספאלג און אויף א בית-עולם

(2) אין דער רייכטריי פון דער פירמע
גאטעלעך (סענאטארסא 35) איז נעכטען אויסגע-
בראכען א שרפה.
פערשער האבען די שרפה איינגעלאשען
אין משך פון א האלבער שעה.
דער הויז איז א קנאפער.

Dr. med.
L. Berman
צעגענלאג 15, טעל. 149-07
פעניאל-ארגס פאר הויט, און נעשטלעכט-
קראנקהייטען, מענער-שוועכע-בעהאנד-
לונג און סעקסועלע פערטראוונג.
פאר ארעסט און ליזען.
נעסע אן פון 11-8 און 8-4 און זונטאג פון 9-1 באַשאַג
פאר אונזערעמילעטע - געשטענען-פרייען.

פאליטישע ארעסטען אויף א אויספאלג און אויף א בית-עולם

(2) מיט 3 טעג צוריק איז געשטארבען פון
שווינדזשע דער הויז-וועזענער פון קאקאלא 21, דער
30-יגער יאן קרייז.
אויף זיין קבר זענען געהאלטען געווארען
פערשידענע רעדעס פון א קאמאניסטישען אינהאלט
און דערפער זענען, בעת די מלווים זענען צוזאם
פון בית עולם ארעסטירט געווארען: דער 34-
יעהריגער יאן לובאנסקי (פאקאטאוו 12) א מיהל-
ער בייטער און נאך 2 פערזאנען, די נעמען פון וועל-
כע עס ווערען נישט פערשטענליכט. זיי זענען אי-
בערגעפיהרט געווארען אין אויספאלג-ארעסט צו
דער דיספאזיציע פון דער געריכט-מאכט.

פאליטישע ארעסטען
אויף א אויספאלג און אויף א בית-עולם

פאליטישע ארעסטען אויף א אויספאלג און אויף א בית-עולם

(2) מיט 3 טעג צוריק איז געשטארבען פון
שווינדזשע דער הויז-וועזענער פון קאקאלא 21, דער
30-יגער יאן קרייז.
אויף זיין קבר זענען געהאלטען געווארען
פערשידענע רעדעס פון א קאמאניסטישען אינהאלט
און דערפער זענען, בעת די מלווים זענען צוזאם
פון בית עולם ארעסטירט געווארען: דער 34-
יעהריגער יאן לובאנסקי (פאקאטאוו 12) א מיהל-
ער בייטער און נאך 2 פערזאנען, די נעמען פון וועל-
כע עס ווערען נישט פערשטענליכט. זיי זענען אי-
בערגעפיהרט געווארען אין אויספאלג-ארעסט צו
דער דיספאזיציע פון דער געריכט-מאכט.

פאליטישע ארעסטען
אויף א אויספאלג און אויף א בית-עולם

יאם ערע ראזענבלאט שטריכעז פון זיין לעבעז

צו פרומקייט. ביי מיר וועט פאר דיר קיין זכרית נישט ווען. דו פארהאט אירם און מיט מיין באמען וועט טו דך דערשלאגען צו עפעס.

און אזוי איז טאקע געווען.
צו אפצוהאלטן יאָהר און יאָסעלע געוואָרען חזן אין דער מאַנקאַטשער קהלה, דעם טשערטקאווער רבי'ס פראָטעקציע האָט איהם דערצו שטאַרק צוגעוואָלט. ס'איז אַפּוואַהאלטען די שטעלע האָט ער גע'ר'אָפּט חתונה האָבען אַזוי ווי ער האָט שוין געהאַט אַפּוואַלג אויף טויבע קומפּאָנן, האָט ער אַין אַ מולד'ער גער'טענה געהייראַט. זי איז שפּעטער געוואָרען די מאַטער פון זיינע 8 קינדער און האָט איהם בעגלייט אויף אַלע זיינע רייזעס, זי איז אויך געווען לעבעז איהם אין ארץ-ישראל, ווען ער האָט אויסגעוואַלט זיין אָטעם.

דער טשארמקאווער העלפט יאסעלע

נאָכדעם ווי יאָסעלע איז שוין געוואָרען חזן אין מאַנקאַטש, האָט ער בעקומען אַפּוואַלג פון דער פּרעסבויגער קהלה אין אונגאַרן, דאָס איז געווען אַ גרעסערע קהלה ווי די מאַנקאַטשער און האָט אויך געקאָנט צאָהלען מערער, קיין קאָנטראַקט מיט דער מאַנקאַטשער קהלה האָט ראָזענבלאָט נישט געהאַט, אָבער זיין וואָרט האָט ער די געגעבען, איז ער אַזאָנע צום טשארמקאווער באַן אַנ'עצה.

„דער אַלטער“ האָט אויסגעהערט דעם יאָגען חזן, אַ קוק געטן אויף איהם און האָט פּרעשטאַנען...

געווען אַז מען האָט איהם געמוזט שטעלען אויף אַ שטאהל, כדי ער זאל דערגרייכען דעם עמדה, דער האָבען געצאָהלט געלד, זענען געשטאַנען קאָפּ אויף קאָפּ, אַפּי צו קענען הערען דעם קינד, האָט דער סאָרגרייכער אַלזין האָט איהם געגעבען זיין ברכה.

דעם קליינעם יאָסעלעס באַמען איז געוואָרען בעריהמט איבער גאָנץ פּוילען, גאָליצען און רוס לאַנד, וואו יעדע האָבען געלעבט, אַפילו פּריצים זענען געקומען הערען דעם קליינעם חזן. דאָס קינד האָט אַזויפיל פּערדינט, אַז ער האָט אויסגע'ר'אָפּט טאַטע-מאַמע און די אַבער'ע אַפּט קינדער. מ'וואָלט, אַז ביי יאָסעלע איז אין יאָהר 1912 געקער'ט קיין אַמעריקע, האָבען איהם שוין געהאַט גע'הערט אַפּער'ן דריי מיליאָן יודען.

ווען יאָסעלע איז שוין געווען אַ בחור פון זיין בעצעהן יאָהר, איז ער מיט'ן טאַטען אַנגעקומען קיין טשערטקאָו, דער אַלטער טשערטקאווער, ר' דוד משה פרידמאַן, איז דאָן געווען צדיק, יאָסעלע האָט פאַר איהם געדאווענט ביים עמדה, און ווער טאַקע אויסגענומען, „דער אַלטער“ האָט איהם דאָן פאַר אַ גרויסע עדה זיין ברכה געגעבען און געפּענט, אַז ער זאל זיין אַ „גדול בישראל“.

יאָסעלע האָט זעהר שטאַרק געוואָלט ווערען חזן ביים טשערטקאווער אין שטאהל, אָבער „דער אַלטער“ אַ יור אַ קלוגער און אויך אַ פּראַקטישער, האָט איהם אָפּגערעדט דערפון.

„האָסט אַ סימנה כלל“ האָט ער איהם געוואָלט, דו קאָנט קיינעם אַ גרויסען שם און ווענען יעדען...

דער פּרעסבויגער חזן יאָסעלע ראָזענבלאָט איז געווען בעריהמט נישט נאָר צווישען יודען, פּריצים און נישט-פּריצים, אויך צווישען נישט-יודען. דער איז זיין באַמען געווען זעהר בעוואוסט און בע ליבט. מיט עטליכע יאָהר צו-צו-ווען ער איז אויפגע'טראָנען אין די וואָדעווייל-טעאָטערס אין אַמעריקע, איז איהם אויסגעקומען צו זינגען אין נישט-יודישע געלעבנער, די טעאָטערס זענען געווען געפאַקט מיט „גוים“. זיי האָבען אָבער אַ סך געהערט ווענען איהם, ווענען זיין אַרבייט פאַר די מלחמה-קרבנות פון אַלע פעלקער און די אויסצואַמע וואָס זיי האָבען איהם געגעבען, איז געווען זעהר אַ וואַרימע און פּרייזליכע.

ער האט זיך געקענט מיט פרעזידענטען

יאָסעלע ראָזענבלאָט האָט זיך געקענט מיט וואָסע רעגירונגס-בעאמטע, מיט פרעזידענטען פון אַמעריקע, מיט בעריהמטע שריפטשטעלער און קענסטלער. ביי אַפּאָנדער חזן אויף זיין אַרט וואָלט זיך דער קאָפּ פּערדענעט פון שטאַלץ. „יאָסעלע“ ווי די שוהל-יודען האָבען איהם מיט ליבע גערופּען און איבערגעליבען דער זעלבער אינפאַקער פּאָלס מענטש. ער האָט געהאַט אַ גוט-האַרץ, איז געווען גרייט צו העלפען יעדען איינעם, וואָס האָט זיך געווענדעט צו איהם נאָך הילף.

דער מאַמע האט איהם געבראַכט צום סאָרגרייכער רבין

זיין אינפאַקט איז נישט געקענט געטלעכט ווענען געווען אַ רעוולוטאָן פון דער עכט-יודישער פּרעזידענט, וואָס ער האָט בעקומען. ער איז געווען דערבאָנענעט מיט טראַדיציאָנעלע יודישע ווערן, מיט די אַנגענומענע, פּאָלסטמייליכע שטריכען פון די יודישע ווערן.

זיין טאַטע איז געווען אַ חזן אין בעלזערקאָו און יאָסעלע איז געווען איינער פון 9 קינדער ביי טאַטע-מאַמע, ווען ער איז נאָך גאָר אַ קינד געווען נישט עלטער פון פּייר-סינה יאָהר, האָט ער שוין אַרויסגעוויזען סימנים פון מוזיקאלישען טאַלענט, דאָס שטעלע האָט מיט איהם שטאַלצירט.

ווען יאָסעלע איז שוין זיבען יאָהר אַלט גע'ווען, האָט דער טאַטע, אַ הייסער חסיד פון סאָרגרייכער רבין, איהם געוואָנען צום רבין. זאָל דער צדיק הערען דעם קינד און זאָל „ער“ געבען אַנ'עצה.

פאַר חזן יעקב ראָפּאָפּאָרט, פּרעזידענט פון חובבי-טעריפּאָנד האָט יאָסעלע אַמאָל דערציילט ווע גען זיין קומען צום רבין, יאָסעלע איז געווען אַ קורץ-געוויקסער, ווען ער איז זיבען יאָהר אַלט געווען, איז ער געווען אַזוי קליין אַז ר' ישראל'יג, דער סאָרגרייכער, אַ הויכער שטאַלצער יוד, האָט זיך געמוזט גאָר נידעריג אינפּוואַנען איהם צו גע'פּען „שלוש-עליכס“. דעם רבין איז דעם קינד'ס „אָ גען“ ביים עמדה אַזוי געפּעלען אַז ער האָט געפּעטען דעם טאַטען מיט'ן יונגעל פּערליבען ביי איהם אין „הויף“.

צוויי יאָהר איז יאָסעלע אָפּגעווען ביים רבין, געוואָנען ביי זיין טיש און איינגעוואָס אין זיין די חסידישע געזינג, די אַלטע יודישע „שטיגעס“, דאָרט האָט ער אויך גע'רעכטעט די ליבע צו סעודות און גרויסע „טישען“.

יאסעלע בעגענט זיך מיטן טשארמקאווער רבין

ווען יאָסעלע איז ביי יאָהר אַלט געוואָרען, האָט דער סאָרגרייכער פּרלייבט זיין טאַטען איהם אַ רויסנפּוהרען אויף דער וועלט, פון שטעטל צו שטעטל האָט דערטאַקע געפּהירט זיין יונגעל, „מיט דער גאָלדענער שטימע“, אַזוי קליין איז דאָס קינד

דאס רעפּעצן איז ארץ-ישראל

(לעצטע ידיעות פון יודישער טעלעגראף אַגענטור)

קאספאָרט קיין א"י חזן דעם געווענליכען עקספּאָרט קיין א"י פון די דאָזיגע לענדער.

אראבער פאדערען איבער-וירלונגס-הילף

ירושלים. די טאקסיק וואָס איז אַנגעוועזען דעם געוואָרען דורך די פּריווערדיגע בעוואָרען פון וואָר-האָוואָרט, געפּינט אַפּוואַלג צו זישישען די אַראַבער און צודערע טיילען פון א"י. די אַראַבער פון שטאַט האָבען זיך געווענדעט צו דער עקזעקוטיווע פון אַראַבישען יונגער-פּערבאָנד מיט אַ סך לעגאַטעס, אין וועלכען זיי ערקלערען, אַז די רעגירונג האָט בדעה צו בעלייטען די פון דעם באַדען, וועלכער איז פּערקויפט געוואָרען די יודען. די אַראַבער בעטען דערפון הילף פון יונגער-פּערבאָנד, בעלעסטיין שרייבט, אַז די לאַגע פון אַראַבער אין שטאַט איז פּוילשטענדיג אַבנאָלאָגיש צו דער לאַגע פון די בעוואָרען אין וואָר-האָוואָרט.

ערציהונגס-ארכיט צווישען די איינגעוואנדערטע דייטשע יודען איז א"

ירושלים. דער צענטראַל-קאָמיטעט פאַר דער קאלאָניאַליזאָן פון דייטשע יודען אין א"י האָט אָפּגעשלאָסען אַפּוואַלג מיט דער ערציהונגס-קאָמיטעט מיטע פון דער כנסת-ישראל, אויס'ן יוד פון וועלכע כען די כנסת-ישראל געט אַפּער די יאָהר פאַר דער ערציהונגס-ארכיט צווישען די איינגעוואנדערטע יודען.

נורדשעט-פרעלימינאר פון תל-אביב

ירושלים. דער תל-אביב'ער שטאַט-דאָט האָט אָנגענומען דעם בודשעט פון דער שטאַט אויף דאָס יאָר 1934/35, וואָס זעהט פאַר אַפּוואַלגעמי בע הכנסה פון 150 געלד אַ הוואָה פון 175 טויזענד פונט. דער שטאַט-דאָט ערואַרט אַז דער הערפּיט פון 25 טויזענד פונט וועט גע'עקט ווערען פון רעגירונגס-קוועלען. די ווייטגינסטע הוואָה-פאַרזיכערע זענען: שוולדענען 32,000 פונט, מאַסען-בלי און קאַפּאָליאָאציע 30,000, געווערדיגס-ווערען 18,000, פּערזאָנלעכע 12,000, הוואָהות און אַמאָרטיזאַציע 27,000 פונט.

דעלעגאציע קיין לאַנדאָן פון די פרדסים - פלאנצער אין א"

ירושלים. דער הויך-קאָמיטאַר גענעראַל סער אַרסור וואָקאָ האָט אויפגענומען אַ דעלעגאציע פון יודישען קאָליאָניסטען-פּערבאָנד, וועלכע האָט איהם אינפּאָרמירט ווענען דער פאַרשטענדער רייזע פון די ה"ה רוקח און אַלמאָן קיין לאַנדאָן, כדי פאַרשטענדען די אַנטווערפאָנדלונגען ווענען אָפּשאַפּען דעם צוגאב-אימפּאָרט-זאַל, וואָס ווערט גענומען אין ענדלעך פון א"י-אראַנזשען. די דער לעטצטער האָט אויך בעריהרט די פראגע פון אייניגע לענדער (שטעכאסלאַוואַקיי, רומעניען, בולגאַריען א. א. א.) וועלכע ערלייבען דעם אינפּאָרט פון א"י-אראַנזשען בלויז אַלט אויסטויש פון אַנ'עקוויבאָלענטע.

זי האָט זיך האָטטיג אויסגעוואַנען פון בעט און איז אַריינגעלאָפּען צו דער מאַדעם אַטאָס, אָבער כאַטש זי פאַר דער האַנד, אַז וויר אין אַ שגעון, געשעפּטעט:

— אויך גיי אוועק... אוועק... איהר דאָרפסט פּערזענען ווענען מיר... אויב מ'וועט איר באַכער-פּרענען אויף מיר, ווייסט איהר נישט, ווער איך בין... יעדע חודש וועט איהר ביי מיר פּעקלענען טויזענד פראנק... איהר ווילט מער?.. גיין?.. אַ דאנק איר... אַ דאנק... ווען איהר וואָלט גאָר גע'וואוסט...

— 9 —
דאָס, וואָס סעוועריאָ האָט איבערגעלעבט אין יענעם אוועק, וואָרענדיג אויף פיערן — איז נישט צום בעשריבען.

דאָס אימערדלד און דער פּע'לאַנג איהם צו ווען האָט געקעמט מיט דעם שרעק-געפּיטל כאר איהם.

צי האָט ער געוואוסט?
ס'קאָן זיין, אַז גיוסאן האָט געוואוסט דעם אַרדעס פון זיין קלייניק, און גלייך דערנאָך, ווי ער איז אוועק פון „סאלאן“ פון דער מאַדעם אַטאָס... פלוצלינג האָט זיך סעוועריאָ דערמאָנט, אַז פיער און גיוסאן זענען מיטגלידער פון איין ספּאָרט קלוב.

פיער פלעגט וועלען זיין אין דעם קלוב, אָבער צי האָט עס נישט געקאָנט פאַסירען, אַז וואָס היינט איז ער דאָרט געווען?
די שטאַרקסטע מירגה פון פּערזאָנלעכע איז ערגלייך צו אייפּערזוכט דערמיט, וואָס מען הויבט אָן צו גלויבען אין כמעט אַנמעגליכע זאַכען. די פּערזענלעכע סביריט, וואָס זענען ענטשטאַנדען אין סעוועריאָס מוח, ווענען געוואָרען פאַר

דער רוקח פון הערפער סענסאציאנעל-עראטישער ראמאן

זי האָט אַרויסגעשעפּטעט: — וואָס מיר... ווי גאָס איז איר ליב... פיער... פיער וועט זיך געוואונען וויסען? אַפילו אין די מאַמענטען פון זיין טיפּסטער ירידה, איז גיוסאָנען נישט איינגעפאַלען צו בע גיין אַזאָ פון געמיינהייט.

אַפילו אין דער דאָזיגע שווערע מינוטען וואָלט ער נישט צוגעלאָזט צו זיך דעם דאָזיגען געדאַנק. צי האָט ער זיך געקאָנט אָפּהאַנגען דאָס פער-געניגען פון קאָפּען דערפילען זיין לייכענשאַפּט און נישט הנאה האָבען דרייבן פּערלענערען די מאַמענטען, וואָס זענען אַזוי פּייליק געוועזען פאַר סעוועריאָ.

בכדי צו פּערלענערען איהרע יסורים, האָט ער זיך בערגעניגט מיט'ן אוועקמאַכען בלויז מיט דער האַנד.

דערנאָך האָט ער פּערלאָזט דאָס צימער. ער איז נישט מער געווען ביכולת פאַרשציר-ווענען דאָס פּייליגען זיך פון איהר, און גלייכציי-טיג האָט ער זיך נישט געוואָלט אָפּהאַנגען פון דעם, וואָס עס האָט איהם געשענקט, אַנמעגליכע-סעוועריאָ, דער היינטיגער טאָג.

סעוועריאָ האָט געהערט, ווי עס האָט זיך באַגעקלאָפּט די אַרומגעבונדענע.

איהר איבערצייגענד און זי האָט אָנגעהויבען אין זי צו גלויבען.

זי האָט נישט געצוויפּעלט אין דעם, אַז עס דראַגט איהר אַפּוואַלג.

די אויסטערלישע שרעק, וואָס האָט אויף וואָר און דורך אַדריינגענומען, האָט צושטעלט אין איהר די מעגליכקייט צו צווייפלען אין דעם, אַז גיוסאָן וועט גיין דערפון מיט איהר מאַן.

ס'איז געווען, ס'איז איהר טיבות פון מאַדע-לישען כאַראַקטער האָבען איהם געקאָנט אָפּהאַל-טען דערפון?

ער וועט, וועלכסטפּערשטענדליך, גיין דער-צוויילען...

דאָס האָט זיך בלויז דאָן געווענדט אין דער קאַלעדיגער טיילונג-נישמה, וואָס האָט גע'לעבט סיי אין איהם, סיי אין איהר.

סעוועריאָ האָט נישט געהאַט קיין געוויסענס-ביסטען, און נישט געפּהילט קיין חרטה:

צי בולט האָט זי געפּהילט איבער זיך די איבערשטעליכע קראפט, וואָס האָט זי געשלעפּט און געצווגען אַלץ טיפּער און טיפּער אין וואָס אַרין.

ווען דער גויל האָט וואָלט איהר געשענקט אַ מעג-לייכקייט-אַפּוואַלגען דאָס לעבען אויספּיילן, וואָלט זי אויך דאָן ווידער אַרור'ן דעם סעוועריאָ-וועק פון איהרע תאוות — דורך דער שטאַנד און שמוץ, וואָס איהר איז בעשעפּט געווען אַדריינגענומען, זי האָט עס געפּהילט, זי האָט עס געפּהילט. זי האָט אַפילו נישט געהאַט קיין דרייטסקייט צו האַסען גיוסאָנען.

אויך ער איז דאָן געגאנגען מיט דעם זעלבען וועג, וואָס זי...

(פּאַרטיקולאַר קומט)

האָט ער גלייך געשיקט אַ פּרייז צו די פיהרע'ס פון דער מאַנקאַטשער קהלה און האָט געשריבען: „שטערט נישט די עזירה פון דעם יונגענאָג, ווער קאָן ווערען אַ שטאַלץ פון יודענאָם“.

אין פּרעסבויג איז יאָסעלע געווען חזן פּינף יאָהר צייט, פון דאָרט האָט איהם אויסגעקאַפּט די גרויסע שוהל און האַמפּהרג.

איינער פון זיינע אמת'ע פאַרריכטען איז גע'ווען אַ דייטשער יוד, אָבער אַפּעסער דייטשער, ווע מעס ווידעם און עלטער-יידעס זענען שוין געווען דייטשען. ער איז אָבער געווען אַפּאָמט פרידמער, אַרסאָדאָקסישער יוד, יאָסעלע האָט ער זעהר ליב געהאַט. איין זאך האָט ער קענטיג נישט געקענט לייזען, און ער האָט צו יאָסעלען איינמאָל געוואָלט: „זי זינגען זעהר שוין, אָבער וואָרעם אָפּוואַסען זי זאָ וואָרעם יאָמערען זי?“

„הערט אַ מעשה“ האָט ראָזענבלאָט נאָכדעם דערציילט, אויך האָב געהאַלטען אַז דאָס איז מיין גרעסטע מעלה. דער יודישער קרעכץ, אַז ער גיט זאָלץ און עפעסער מיין חזנות און דאָ וואָרעם מיד אויף מיין דייטשער פאַרריכטען אַז איהר „קאָכץ“.

אַמעריקע, דאס לאַנד פון גרויס אנערענונג און — גרויסע צרות

אין אַמעריקע איז יאָסעלע געווען דער קע'גל פון די חובים, זיין „אָפּזעצן“ זיין קרעכץ, זיין וואָלענט צו, זאָגענדיק: „און זיין פאַלעטעט (פּייר-קול) האָבען זיך אַריינגעגעבען אין די יודישע הערצער און זיי אינאָנענען געפּאָנגען.“

ווען די וועלט-מלחמה האָט אויסגעפּראַכטען האָט יאָסעלע ראָזענבלאָט געהאַלטען די מלחמה-קרבנות מיט זיינע אויפּטרעטען. ער האָט געהאַלט גרויסע געלדער בעקומען פאַר אַ קאָנצערט, און ער האָט זיי אַוועקגעגעבען דער „רעליף“ פאַר די אַנאָמליק ליכע אויף יענער זייט ים.

Dr. R. Zalcwasser
CHIRURG — כירורג
גיינעל-גאס 19, טעל. 125-17
נעהמט אָן פון 2-1 ביטאָג און פון 4-7 נאָכט.

אמעריקא שאפט „פראספעריטי“ אויפ'ן חשבון פון די ארימע מלוכות

הוא, והוא התבאר בזה דמאכלים גזעאלסין 8.90 ודי מידעל, א שמש א סאטער, ודי פיהער
 פאר א קובים - רופערקע אין גאס אין פלעג
 זין אין גאס פערלאטעטע אגאדעס קאטעז במים.
 דער גאסער האט בזה ויה געלעזט אפאטען געלט,
 ודיס איזר פערפאסט לויט דער לעטערע מאפע:
 קאטעז מאטעלען, לאנגע מאטעלען, שטראסען ודיס
 פלעצער ודיס, וויילס מעטעלען, בריאנע מעטעלען
 אומאפגעטענעס ודיסן איזר גאנצעס דערקענס
 די פלעגס ויה די אויף געלט לאזען דערקען.
 דאס גייערען ביזעליגען אפאדעקען
 פלעגס פון שטענדיג ווערן דערקענעט מיט דער
 וויסער אומגעפערטער מידעל אויף דער פרישער
 זיידע אין מאטעלען.
 דאס האט פון ודיס שטענדיג דערקענעט

[illegible]

וואהל-האמה צום ציוניסטישען-יצחק מאנגערס בענוד איז לאדן
די טעג האט פערבראכט אין לאדן דער יגד
בער דייטשער יצחק מאנגער, וועלכער האט איינע
האנגרעס

די וואהל קאפיטע פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע אין לאנדאן איז שוין אין פלען גאנג. מארגען דאנערשטאג וועט פארקומען אין פנגלישען האל. א. 1-טער מאי 2 א מיטינג, ארויסצורעסען מיט רערעס וועלען די מיטגלידער פון ז.א.פ. : דעפ. דאקטראנט, ד"ר יצחק שפיער, לעד. ד"ר מ. סלייבוביץ (וואשא) און א משה לימאן.

טראגישער שפאציר אויף די
באהי-שינעס

מאגערס באלאדע און ליד איז פון דעם זעל-
טענעם טיפ און מזל, וואָס אימפּרעגירט, וואָס איז
אדורכגענומען מיט אַ געהיימיגשפּילען ציטער פון
לבה-ליכט, און שוידער פון אימפּרעגירט שוואַר-
צער באַכט.
די פּאַרם זיינע איז אַ פרעזיוט, אַ בעמאָדיר-
גע, אַ דיסטאַנטאַריש-געצײַגענעס — אַ לעבעדיג-
פּולסירענדער.
דער אַמאָנאָג פון זיינע זעמפּינדונגען איז אַ
העכסט-דאָמינאַנטער און גרייכט — איבער וואָס
און איבער צייט, וואָס בעדייט אַזוי: דאָ און איצט!
מיט אַ בעזונדערס לעבעדיגען און פּיליזע-
דישען כוח בעהעשיגען און בעזאָפּערען אונז פאַר-
נערס לידער, און דעריבער איז זיין דעפּער גיי-
ט — אַזעלכע פאַרשטע ענטפּפּעקונג.

גע'ח'שם פאך הונגער
איינע - 5 מעג נישט געגעסען, די
צווייטע - א וואך...

(2) נעכטען איז פאנגאטווייט אריינסערפן צו
צווארען צוויי מאל צו נ'ח'לשטע פאר הונגער:
אין טויער אויף פלעץ קאשטעלעני 4 צו
דער 22-יעהריגא וואנאג באַלשאַקצווייטש, וועלכע
האט נישט געזעסן 5 טעג...
דער צווייטער פאל איז געשעהן אויף ראג
יימאנאָווסקיפּאָג און זערווער, וואו עס האט אויך
נ'ח'לשטע פאר הונגער די 21-יעהריגע אַנאָג מאַק,
וועלכע האט שוין אַ וואָך נישט געזעסען...
פאנגאטווייט האט זיי ביינע און געפעהר-
ליכע צושטאנד אָפּגעפיהרט אין שפיטאל.
די ביינע זענען קרבנות פון אַרבייטסלאָזיג-
ייט און נויט.

וערנסט מארדעי
(2) אויף ליסטעפארדא 40 האָט זיך נעכטען
אויסגעדרעגנען דער 54-יעהריגער מיסטער פֿון
מאָסקע שרעטערס מאַבריק, פראַנטשישעק ווערנער.
ווערנער איז געווען אַ זעהר גוטער בעל-
מלאכה. לעצטענס האָט ער אָבער אָנגעהויבן
שטארק צו שיכור'ן, און זיין טראַנישען שריט איז
ער, אַ סבא, בעגאנגען אין אַ שיכור'ן צושטאַנד.
פֿון דער תּליה האָט מען איהם אַרעסטירע-
גומען אַ טייטען.
(א) אויף גראַבעלנאָ 4 האָט זיך גע'סמ'ט
מיט פּעגיוזיער די 31-יעהריגע באַלבינא שיי-
קאָרסקא.
פּאָטאָטעווע האָט זי אָנענפיהרט אין קרייז-
שפיטאל.

רעד'יא = פראגראם

מימונואך. דעם 12 יולי 1933

11,57	צייט-סינגל	12,05	גראמאפאן.
12,25	טאג-פרעסע,	12,33	קאמיוניקאט,
12,55	מיטאג-פרעסע,	2,55	גראמאפאן.
3,45	פ. א. ק.	קעסטל.	
4,00	מוזיק,	4,30	לירע-קאנצערט,
5,15	פאפולערע קאנצערט,	6,15	פאג-רעוונג,
6,35	קאנצערט,	7,05	גראמאפאן,
7,40	ליטערארישע פארטלעזע,		
8,00	מעלאדעזשעסע,	8,20	לירע-קאנצערט,
8,50	אונזער פרעסע,	9,00	קאמיוניקאט פון דער
9,10	האנדעלס-קאמער,	9,10	פארטעמפאן-קאג-נערט,
10,10	גראמאפאן,	10,25	ספארט,
10,45	טאג-מוזיק.		

פון אויסלאנד.

3,15 דאווענטר - סימם. קאנצערט. 8,00
דאווענטערט - סימם. קאנצערט. 8,45 שטראסבארג-
יימם. קאנצערט. 8,45 וויס - אַווענד פון דער
איטאליענישער אַפערע. 9,20 דאווענטר - סימם.
קאנצערט. 9,30 פארו - אַפערעסעקע.

ציוניסטיש - רעוויזאניסטישער פערבאנד
(פערזענליכע פון ציוניסטן-רעוויזאניסטן)
די גרופע - גראסמאן
דאנערשטאג, דעם 20טן סען ד. ח. קומט פאר
עפענטליכע פערזענליכע אין פילדארמאניע-האל
דער וועלכער ס'וועט איינפירען פון א רעפערעס
דער גראסמאן, וועט פערזענליכע פון דער רעוויז-
ניסטישער קאנקורענץ אין לאנדאן.
3670
ישוע געוועזענע פאר לאנדאן קענטשאפט אין פאר-
שט, לאנדאן, וואסלעכע 35 מעל. 121-53
קאממנדי קאמט.

דעם 16. ה. ת. פארט אַ דער אויספלאַג
 „מ'ט'ן באַגן פון דער וויכעלעל“ דער אויספלאַג
 אַזאָיסגעפערפון גרויס פערזאָנען און אַזאָיס
 אַזאָיס צוליב דער ביליגקייט, אַזאָיס אויף צוליב דעם
 האַלטסטייכען פאַרמאָג אַ דאָס וועלכען די
 איילענדער פון אויספלאַג וועלען האָבען די מער-
 קייט גינדליך אַז עקענען די מעהנים, אַזאָיס-
 אַליכקייטען, פאַרפירען, געריכער, אינסטיטוציעס
 און. פון אַזעלכע שטעט ווי: פלאַנק, אַזאָיס-
 אַזאָיס שטעכטשניטען, אַזאָיס, גינדען, קאָרטן, און
 אַזאָיס און ווי עסליכע טעג אויף אַזאָיס אַזאָיס
 אַזאָיס און אַזאָיס ביים באַליטען ים.
 איינשרייבונגן געבט אַז דער סעקרעטאַר-
 נאָך עסליכע טעג.

די טאגסטישע אפרה קאלאציע אין ניו יארק
 ווי ביי גלאזנאנע און טעטיג, דער פרייז איז א
 די צאנענליכער - איינשרייבונגען און סקעלע
 דאס.
 די קאלאציעס אין קארלס, וואסאנא, דערסע
 און קריניצע זענען טעטיג. פרייזס דערשיינען
 סקעלעסאנא - וואסאנא און טעטיג. צווען
 די וואלדס-סקעלעס 35, סעל. 121-53 און
 פון 10 אונדז.

אכטונג, בארום !!!
די איינציגע
פּוילישע - יודישע ביבליאמעק
א. נ. מין **א. אייזענשלאס**
לימאנאווסקינא 15
פראקטאמירט א מילדען חורש און קויצע.
חורש-אָנצאל פאר אַרביטלעכע ניו 40 גר.
א גרויסער אויסוואהל פון נייע ביכער.
די ביבליאמעק איז אָפּען יעדען טאָג (חוץ
דינסטאָג) פון 7 ביז 10 אָווענד.

אכטונג!
געגען שווייס פון די פיס
אויפגעטער מענטשן האבען זיך שוין אין
בערלין געפונען. אז פאר א פאר גראדען געגען
שווייס פון די פיס. אויך צו ארעמט-
קעס, ווי אויך א גוט מיטל צו וואנצען
פאר א פאר גראדען א פלעטל.
געדענקט גוט דעם אירעס: סמאר-
לינעס 1 № ביים צייטונגס-פארקויפער
ווערנארזש.
היט איך פאר נאכגעמאכטע.
אויך פונדעליקע ווערן רוב צענדליגער
עפן געלעבטערע צענדליגער ביים צייטונגס-
פארקויפער.

קלעפס
צו זעהר בילד
נעהמט אז די
„נייעס פא
די קלעססירעס הערען אין משך
און מונאטערעקלע